

- ensuring compliance of the content and quality of vocational education with the needs of the individual and the labor market;
- modernization of educational-production and social infrastructure of vocational education institutions;
- formation of an inclusive and gender-sensitive educational environment in vocational education institutions;
- development of partnership in the field of vocational education;
- popularization of vocational education and effective career guidance;
- introduction of an inclusive and gender-sensitive system of career development counseling in vocational education institutions;
- formation of the capacity of vocational education institutions to establish international relations, participate in international programs and projects for the development of innovations, study and exchange of experience and successful practices.

Thus, it is expected that the implementation of the Strategy will have a positive impact on the development and modernization of vocational education in the regions on the principles of public-private partnership, accessibility, openness and transparency, targeting the needs and demands of educators society.

References

---

1. On approval of the Concept of implementation of state policy in the field of vocational education “Modern vocational education” for the period to 2027.
2. On approval of the action plan for 2020-2027 on the implementation of the Concept of implementation of state policy in the field of vocational education “Modern vocational education” for the period to 2027.
3. The Board of the Ministry of Education and Science approved the Strategy for the Development of Vocational Education until 2023, <https://www.kmu.gov.ua/news/kolegiya-mon-sh-valila-strategiyu-rozvitku-profesijno-tehnichnoyi-osviti-do-2023-roku>.
4. *Romanenko E., Shchokin R., Datsiy O., Miroshnichenko O., Kolyshko R., Pritomanov S.* What should be the professional education in Ukraine // Formation of public administration in Ukraine: materials of the XI Conference. students and young scientists for international. participation / for the general. ed. OB Kireeva. D.: DRIDU NADU, 2020. P. 328–330.

Ю. О. МЄЛКОВ

д-р філософ. наук, ІВО НАПНУ, м. Київ

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, “ВІДКРИТА НАУКА” ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серед тих викликів, з якими зустрічається сьогоднішня вища освіта, й особливо вітчизняні університети, не останнє місце займає актуалізована ситуацією пандемії модернізація системи освіти, ті її проблеми, що пов’язані не лише з дистанційним онлайн-навчанням, але й із радикальними зрушеннями у розумінні мети та засобів здійснення освітнього процесу. Справа в тому, що багато хто з викладачів, студентів

і адміністративних працівників вітчизняних ЗВО виявився не повністю готовим до праці та до навчання в такому дистанційному режимі, — і мова тут не про наявність і вміння використовувати комп'ютерні прилади та відповідні програмні засоби, а, зокрема, про можливість самостійно вибудовувати власну освітню траєкторію, про здатність виступати повноцінним суб'єктом своєї життєдіяльності, ефективно плануючи й організовуючи свою працю та спосіб життя. Багато хто з нас звик до лінійних, командно-адміністративних методів роботи та навчання, до того, що за доби Модерну, а подекуди й досі урядові органи та просто адміністрація були схильні регламентувати та формалізувати навчальний процес аж до останніх дрібниць, — але сьогодні на протигагу цьому постає розуміння необхідності досягнення автономії особистості кожного студента та кожного викладача, формування в них належного рівня самосвідомості та самодисципліни, які нівелюють потребу у будь-якій зовнішній регламентації. На порядку денному постає питання про індивідуальне навчання та безпосереднє міжособистісне спілкування (що воно, як це не парадоксально, може бути відсутнім при аудиторному відвідуванні занять і присутнім у спілкуванні в дистанційній онлайн-формі).

Тобто, йдеться про деформалізацію освітнього процесу та про його переорієнтацію на культивування творчого начала як у студента, так і у викладача [3]. Така постановка питання означає й докорінну демократизацію: не абстрактний “здобувач вищої освіти” має потрапити у фокус такого процесу, а кожний окремий реальний студент має перетворитися на суб'єкта організації такого процесу за своєю власною траєкторією — разом із викладачем, який буде мати можливість та потребу адаптувати під окремого студента, його здібності та інтереси свою навчальну програму. Відповідно, в якості кінцевого результату навчального процесу в сучасному університеті вже недостатньо мати окремий набір “компетенцій”, тобто визначених знань і навичок, що їх випускник повинен набути відповідно до ідей ХХ століття. Замість цього ми тепер повинні зважати на цілісну особистість, наділену певними людськими якостями, цінностями, схильностями до відповідних способів існування та стилів життя, які дозволять людині вирішувати виклики нових, мінливих обставин. Від парадигми та методів “інформування” у формі класичної односторонньої взаємодії “вчитель — учень” ми переходимо не стільки до суб'єкт-суб'єктної комунікації, скільки до модерації: з наставника, який володіє унікальними знаннями та здатний передавати їх наступному поколінню, професор університету перетворюється на провідника, який має допомогти своєму студенту орієнтуватися в безмежному океані наявної та доступної для засвоєння інформації, аби створювати своє власне знання!

Як підкреслює, зокрема, південнокорейський управлінець-освітянин Сун-Чхуль Лі, протягом багатьох століть, від Середньовіччя до ХХ століття, університети існували лише у закритому вигляді: студенти навчалися у фізичному просторі аудиторії та отримували нові знання в лабораторіях у межах кампусів. Однак поява та розвиток комп'ютерів разом із розповсюдженням інформаційних та онлайн-технологій та Інтернету призвели до третьої промислової революції на початку ХХІ століття. Як результат, заклади вищої освіти зазнають значних змін на тлі такої тенденції: в якості її наслідку університети в усьому світі вже не в змозі існувати тільки в межах свого кампусу, і, перш за все, перетворюються на відкрите середовище для всього світу, оскільки поглиблення глобалізації викликає все більш активний обмін між націями [1].

Відкрите середовище навчання тісно пов'язане ще з однією новітньою тенденцією — ідеєю та практикою “відкритої науки”, яка також кидає свій виклик звичним практикам вітчизняних і світових університетів. Імплементация даної концепції в

освітньо-науковій діяльності університетів Європи, яка вже активно працює, а тому не може оминати й України, безпосередньо пов'язана не лише зі зміною процедур публікації та рецензування наукових праць, але передусім із демократизацією та децентралізацією системи вищої освіти, а зокрема — з упровадженням в освітній процес ЗВО ціннісних підвалів наукового етосу — класичних настанов щодо безкорисливості, універсальності та комунальності наукової діяльності [2]. Не зважаючи на те, що окремі норми такого впровадження були сформульовані у ст. 42 Закону України “Про освіту” від 5 вересня 2017 року у формі визначення феномена академічної доброчесності та видів її порушень, проблема як визначення теоретичних засад даного процесу, так і шляхів практичної його реалізації ще далекі від остаточного розв'язання, а рівень академічного плагіату досягає в системі вітчизняної вищої освіти критичних показників. Реалізація концепції “відкритої науки” в системі вищої освіти України надає вітчизняним закладам як можливість для глибшої демократизації свого освітнього та науково-дослідного процесу, так і підстави для актуалізації ціннісного виміру освіти та науки, посилення відповідальності науки перед суспільством, запроваджуючи нові, актуальні та сучасні моделі трансляції знань, комунікації, проведення наукових досліджень [4].

Джерела

---

1. *Lee S.-Ch.* A New Challenge for Higher Education in Korea: Social Innovation / Sung-Chull Lee // QS Asia News Network. 2019, April 1st. URL: <https://qsownews.com/a-new-challenge-for-higher-education-in-korea-social-innovation/>
2. *Merton R.* The Normative Structure of Science // Merton R. The Sociology of Science. Theoretical and Empirical Investigations. Chicago; L. : The University of Chicago Press, 1973. P. 267–278.
3. *Mielkov Yu.* Human-Dimensionality and Values of Higher Education: Strategies for The Future of Complexity and Sustainable Development // Філософія освіти / Philosophy of Education: науковий журнал. 2019. Т. 24, № 1. С. 79–96.
4. The Amsterdam Call for Action on Open Science. 2016. URL: <https://www.government.nl/binaries/government/documents/reports/2016/04/04/amsterdam-call-for-action-on-open-science/amsterdam-call-for-action-on-open-science.pdf>

М. О. ДУРМАН

д-р наук з держ. упр., доц., проф. ХНТУ, м. Херсон

Л. Б. ГРИЦАК

студент третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності “Публічне управління та адміністрування” ХНТУ, м. Херсон

ПІДГОТОВКА ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД НЕУРЯДОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

---

12 червня 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв 24 розпорядження щодо визначення адміністративних центрів та затвердження територій громад областей. В результаті в країні створено 1469 спроможних територіальних громад (в т. ч. 31 те-